

### DE BENELUX: VOORLOPER OP HET GEBIED VAN GREN- OVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

De grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking heeft de afgelopen decennia een indrukwekkende groei doorgemaakt in Europa. Deze ontwikkeling ging van start met de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten ondertekend op 21 mei 1980 te Madrid. De Benelux-lidstaten waren van oordeel dat met deze Overeenkomst onvoldoende werd tegemoetgekomen aan de specifieke behoeften van gemeenten en provincies om op eigen initiatief, zonder tussenkomst van de centrale overheid, samen te werken. Om die reden sloten zij op 12 september 1986 de Benelux-Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, die op 1 april 1991 in werking trad. Met deze Overeenkomst vormden onze landen de voorloper van de Europese regelgeving (EGTS, Europese groepering voor territoriale samenwerking).

In de afgelopen periode werd deze Benelux-Overeenkomst toegepast op het terrein met een twintigtal projecten. (Zie [www.benelux.int](http://www.benelux.int)).

Zo werken lokale overheden in de grensstreek samen rond brandweeroptreden, ziekenhuizen, ambulancevervoer, toerisme, ouderenzorg,...

In 2013 vond op basis van deze Benelux-Overeenkomst een nauwere samenwerking plaats tussen de bibliotheken, kinderopvang, onderwijs en cultuur in de gemeenten Sint-Gillis-Waas (BE), Stekene (BE), Beveren (BE) en Hulst (NL).

## HET NIEUWE BENELUX-VERDRAG INZAKE GRENDOVERSCHRIJDENDE EN INTERTERRITORIALE SAMENWERKING



*“Op basis van deze conventie wil ik graag een structureel innovatief samenwerkingsverband in onze grensstreek opzetten zodat het voor de burger een vanzelfsprekende zaak is aan de andere kant van de grens te kunnen werken”.*

Jan Lonink  
Burgemeester van Terneuzen  
(NL)

Het nieuwe Verdrag is innovatief en versterkt de Overeenkomst van 1986, met name doordat het nieuwe mogelijkheden tot samenwerking biedt. Dankzij deze instrumenten wordt grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking flexibeler, meer afgestemd op de realiteit in het veld, en staat deze dichterbij de burger.

Gelet op de ontwikkelingen in de Benelux en de Europese Unie hebben de Benelux-lidstaten beslist om de Benelux-Overeenkomst van 1986 te moderniseren met de ondertekening van het Benelux-Verdrag inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking op 20 februari 2014 in Den Haag.

### Het nieuwe Verdrag:

- +** neemt de **STERKE PUNTEN** van de Benelux-Overeenkomst van 1986 over:
  - De drie vormen van grensoverschrijdende samenwerking blijven bestaan (met verschillen in niveau van juridische omkadering):
    1. de meest vergaande vorm – de Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking (BGTS),
    2. de tussenvorm – het gemeenschappelijk orgaan,
    3. de lichte vorm – de administratieve afspraak.
  - Samenwerking kan **soepel en gemakkelijk** tot stand worden gebracht (zonder voorafgaande toestemming).
  - Er kan op een **groot aantal thema's** worden samengewerkt (cultuur, gezondheidszorg, politie, ...).
  - **Beheer van eigen middelen.**
- NIEUW** bevat **VERNIEUWENDE ELEMENTEN** ontleend aan en ter aanvulling van de Europese regelgeving:
  - **uitbreiding van de deelnemers** tot alle regionale en centrale overheden en publieke instellingen;
  - **geografische uitbreiding** tot de drie buurlanden van de Benelux (Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk);
  - **keuze** van bestuursstelsel (directeur of raad van bestuur);
  - mogelijkheid tot **grensoverschrijdende zetelverplaatsing** zonder ontbinding.

Met dit nieuwe Verdrag beogen de Benelux-landen opnieuw de voorhoede te vormen in de bevordering van de Europese integratie.